



QORTI TAL-APPELL

IMHALLFIN

**ONOR. IMHALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
(President)
ONOR. IMHALLEF TONIO MALLIA
ONOR. IMHALLEF ANTHONY ELLUL**

Seduta ta' nhar il-Ħamis, 25 ta' Marzu, 2021.

Numru 6

Rikors numru 28/12/1 PC

Prisella Marie sive Priscilla Cini

v.

Ruben Mercieca

1. Din is-sentenza titratta appell tal-konvenut minn sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri, Sezzjoni Familja mogħtija fl-20 ta' Ġunju 2019 dwar talba għall-ħlas ta' manteniment għal ibnu.

2. Permezz ta' rikors maħluf preżenat fis-16 ta' Ottubru 2012 fil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex), Ġurisdizzjoni Superjuri (Sezzjoni tal-Familja) l-attriċi ppremettiet u talbet:

'1. Illi nhar l-ewwel (1) ta' Novembru 2002 il-partijiet kellhom iben bl-isem ta' Owen Mercieca, li illum għandu kwazi għaxar (10) snin, hekk kif jidher mid-dokument ufficijali hawn anness u mmarkat bħala Dok. A;

"2. Illi l-partijiet ma humiex miżżewġin u l-minuri dejjem għex u trabba mal-esponenti, li kienet anke dejjem responsabbli esklussivament għal manteniment tiegħu;

"3. Illi l-esponenti trid li l-konvenut jerfa r-responsabbilitajiet tiegħu ta' missier u jibda jikkontribwixxi għal manteniment ta' ibnu;

"4. Illi l-esponenti ma hijjex f'posizzjoni li tkompli terfa' dan il-piż waħedha u dana meta l-konvenut għandu d-dħul tiegħu;

"5. Illi għalkemm inżammu diversi seduti ta' medjazzjoni, l-esponenti qatt ma attenda u għalhekk qatt ma setgħa jintlaħaq ftehim bonarju;

"6. Illi l-attriċi ġiet awtorizzata tipproċedi għal kawża odjerna permezz ta' digriet datat 6 ta' Settembru 2012 (Dok. B).

"Jgħid għalhekk il-konvenut għaliex ma għandhiex din il-Onorabbli Qorti prevja d-dikjarazzjonijiet kollha li huma xierqa u opportuna:

"1. Tordna lill-konvenut iħallas retta alimentarja xierqa u opportuna għal minuri Owen Mercieca u dan tenut kont tal-mezzi tal-missier u l-bżonnijiet ta' ibnu minuri.

"Bl-ispejjeż kontra l-intimat li minn issa huwa ingunt għas-subizzjoni.'

3. B'risposta ġuramentata ppreżentata fis-7 ta' Diċembru 2012, il-konvenut wieġeb:

'1. Illi t-talbiet attriċi huma totalment infondati fid-dritt u fil-fatt;

"2. Illi di fatti jirriżulta illi l-partijiet waslu għal kuntratt bejniethom iffirmit nhar il-11 ta' April 2008 (Dok. A), liema kuntratt jistipula bl-aktar mod ċar illi:

“In vista tal-prezz vantaġġjuz li permezz tiegħu il-kompamenti Mercieca trasferixxa dan il-fond lill-kompamenti Pricilii Cini, l-partijiet qegħdin jaqblu illi sakemm il-minuri Owen Mercieca jkun jgħix mal-omm il-kompamenti Rueben Mercieca ikun eżonerat mill-ħlas ta’ xi retta alimentari jew xi forma oħra ta’ manteniment għall-imsemmi Owen Mercieca. Dan sa meta l-minuri Owen Mercieca jagħlaq it-tmintax-il (18) sena. B’dan il-kompamenti Rueben Mercieca jibqa’ responsabbli li jħallas manteniment skond il-każ, f’każ ta’ bżonnijiet mediċi serji tal-minuri jew f’każ li l-minuri jkollu bżonn ta’ xi edukazzjoni speċjalizzata.”

“3. Illi in oltre, jirrizulta wkoll li minkejja d-digriet ta’ l-Onorabbli Qorti tal-Familja tal-5 ta’ Novembru 2008 (Dok. B) fejn il-partijiet saħansitra qablu li l-missier għandu jkollu aċċess għal ibnu minuri darbtejn f’gimgha, l-omm qatt ma tat aċċess lill-missier tal-iben minuri għajr għal perijodu ta’ xahar biss wara l-istess digriet;

“4. Illi jirrizulta għalhekk illi t-talbiet attriċi ma humiex ġustifikati u li għalhekk dina l-Onorabbli Qorti tal-Familja għandha tiċħad it-talbiet attriċi u dana bl-ispejjes kontra l-istess rikorrenti.

“Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

“Bl-ispejjeż kontra l-istess attriċi.”

4. Permezz ta’ sentenza mogħtija fl-20 ta’ Ġunju 2019, il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex), Ġurisdizzjoni Superjuri (Sezzjoni tal-Familja) ddeċidiet il-kawża billi:

‘filwaqt illi tiċħad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut, tilqa’ t-talba attriċi u:

“1. Tordna lill-konvenut sabiex, b’effett mill-ewwel (1) ta’ Novembru ta’ din is-sena jibda jħallas lill-attriċi is-somma ta’ tlett mitt euro (€300) fix-xahar bħala retta alimentari għall-iben komuni tal-partijiet Owen Mercieca, u dan sakemm l-istess minuri jagħlaq tmintax (18) il-sena. Tordna ukoll lill-konvenut sabiex fi żmien sentejn iħallas lill-attriċi is-somma ta’ ħamest elef ewro (€5000) biex tagħmel tajjeb għall-manteniment tal-minuri tul il-perojodu li ilha pendenti din il-kawża.

“L-ispejjeż għandhom jiġu ssoportati mill-konvenut.”

5. Il-konsiderazzjonijiet tal-ewwel Qorti kienu s-segwenti:

‘Il-kawża odjerna tirigwarda talba biex il-konvenut jiġi ordnat iħallas retta alimentari lill-attriċi għal binha minuri billi, minkejja li l-konvenut huwa missieru, presentement m’hu jħallas xejn għal dan il-għan. Il-konvenut jikkontendi li m’hu tenut iħallas ebda manteniment għal ibnu, għax hekk kienu ftehm u l-partijiet fuq kuntratt li sar fil-11 ta’ April 2008.

“Il-klawsola rilevanti f’dan il-kuntratt taqra’ hekk:

“In vista tal-prezz vantaggjuż li permezz tiegħu il-komparenti Mercieca trasferixxa dan il-fond lill-komparenti Priscilla Cini l-partijiet qegħdin jaqblu illi sakemm il-minuri Owen Mercieca ikun jgħix ma’ l-omm il-komparenti Ruben Mercieca ikun ezonerat mill-hlas ta’ xi retta alimentari jew xi forma oħra ta manteniment għall-imsemmi Owen Mercieca. Dan sa meta l-minuri Owen Mercieca jagħlaq it-tmintax–il sena. B’dan illi l-komparenti Ruben Mercieca jibqa’ responsabbli li jħallas manteniment skond il-kaz, f’kaz ta’ bzonnijiet mediċi serji tal-minuri jew f’kaz li l-minuri jkollu bzonn ta’ xi edukazzjoni speċjalizzata.”

“Dan il-kuntratt kien sar wara li l-partijiet, li qatt ma kienu miżżewġin, għamlu xi żmien jgħixu flimkien u anke xtraw bejniethom appartament f’Marsalforn. Minn din ir-relazzjoni twieled il-minuri Owen. Wara li ntemmet ir-relazzjoni, il-partijiet resqu għal dan il-kuntratt fejn ftehm u l-attriċi kellha takkwista sehem il-konvenut mill-istess apparatament, tassumi d-dejn kollu li kien għad hemm fuqu, u li l-konvenut jiġi meħlus mill-obbligu ta’ manteniment tal-minuri, ħlief għal xi spejjeż mediċi jew edukattivi straordinarji. Minn dak li xehed il-konvenut f’din il-kawża, huwa qiegħed jopponi ttaħba għal tliet raġunijiet:

“1. Dak li ġie stipulat fil-klawsola hawn fuq ċitata fil-kuntratt imsemmi;

“2. Il-fatt li, minkejja li kien ingħata d-dritt ta’ aċċess għall-minuri darbtejn fil-ġimgħa, huwa ftiit li xejn tħalla jarah matul dawn is-snin kollha;

“3. Illum għandu tfaġ oħra, u għandu diversi djun u commitments, u ma jiflaħx iħallas retta alimentari għal dan ibnu.

“F’kaz ieħor fejn ukoll kien intalab il-manteniment għall-minuri minkejja dak li kien ġie stipulat f’kuntratt pubbliku, din il-Qorti, kif ippresjeduta, kienet qalet hekk:

“Irid għalhekk jiġi qabel xejn stabilit, fid-dawl tal-gurisprudenza in materia, sa fejn talba bħal ma għamlet l-attriċi fil-kawża presenti tista’ tirnexxi. Huwa magħruf illi bħala principju generali pacta sunt servanda u għalhekk: ‘il-promotur ta’ l-alimenti stabiliti bis-sahha ta’ transazzjoni, hija ligi bejn il-partijiet li jstipulawha u ma tistax tithassar ħlief bil-kunsens tagħhom jew għar-raġunijiet validi skond il-ligi għal kawzi stabiliti għal impunjazżjoni tal-kuntratti, u li, għalhekk, din it-transazzjoni li saret obbligu kuntrattawali ma tistax tithassar jew tinbidel, ħlief bil-volonta’ tal-kontraenti.’ (P.A. Galea vs Galea: 26.02.1956).

“Maz-zmien pero’ dan il-principju rigidu ma baqghax daqstant inflessibbli, u l-qrati taghna bdew jirrikonoxxu sitwazzjonijiet fejn f’kazijiet eccezzjonali setghu jibdlu dak li kienu kkuntrattaw il-partijiet. Hekk inghad illi: ‘Il-Qrati taghna minkejja li fil-bidu jirrizultaw li addottaw posizzjoni rigida, anzi wahda inflessibbli, meta gew rinfaccjati b’talbiet ghal revizjoni u/jew varjazzjoni ta’ retti alimentari li jkunu gew miftehma bejn il-konjugi stess, mal-milja taz-zmien hassew in-necessita’ li fl-interess ta’ l-ordni pubbliku, li hu suprem u aqwa minn kull ligi jew ftehim bejn il-partijiet, kellhom jikkoncedu illi taht certi cirkostanzi li gew ikkwalifikati bhala ta’ natura gravi, eccezzjonali jew indipendenti mill-volonta’ ta’ l-attur li gabuh fl-impossibilita’ li jhallas ir-retta alimentari, allura f’kazi simili jista’ jkun hemm lok ghal varjazzjoni. Fil-fehma kunsidrata ta’ din il-Qorti, din il-linja flessibbli fil-kazi propizji hija wahda ferm izjed gusta mill-posizzjoni addottata qabel. Effettivament, din il-Qorti jidhrilha wkoll li hemm, u mhux ma hemmx differenza bejn il-manteniment ordnat mill-Qorti ope legis minn iehor miftiehem volontarjament mill-konjugi stess. Fit-tieni kaz, wiehed ghandu jipprezumi li trattandosi hawn ta’ ftehim ta’ separazzjoni bonarja u mhux ko-atta jew forzata, li l-partijiet ftehmu fl-ahjar interess taghhom it-tnejn.’ (Appell: Alfred Grech vs Pauline Grech pro et noe.: 16.04.2004).

“Dan il-kuncett imbaghad kompla jigi zviluppat fis-sens illi: ‘... f’materja ta’ ligi tal-familja u dan anke fil-kuntest ta’ dak li hemm provdut fil-Kodici Civili, l-interess tal-minuri jibqa’ suprem u ghalhekk nonostante kull ftehim li jista’ jkun hemm bejn il-partijiet dwar il-minuri, dan jista’ jigi annullat mill-Qorti jekk ‘hekk ikun mehtieg ghall-gid tal-minuri’ u dan skond id-disposizzjonijiet ta’ l-artikolu 61 tal-Kap.16.’ (P.A. Raymond Camilleri vs Lorenza Camilleri pro et noe. : 3.11.2004).

“Dan kollu jfisser illi fir-rigward ta’ dak li l-partijiet ikunu ftehmu liberament dwar l-interessi reciproci taghhom fuq il-kuntratt ta’ separazzjoni konsenswali, l-Qorti ma tistax tindahal, hlief f’kazijiet eccezzjonali u biss fl-interess tal-buon ordni. Imma fejn jidhol il-minuri, l-Qorti mhix marbuta b’dak li jkunu kkuntrattaw l-istess partijiet, u tista’ ghalhekk tvarja dak li jkunu ftehmu, jekk hekk ikun jidher opportun, fl-ahjar interess tieghu.”

“Kem m izjed u izjed jista’ jsir dan kollu f’kaz b’hal ma g’handna preżenzjalment, fejn ma kienx inkiseb il-kunsens u approvazzjoni ta’ din il-Qorti qabel mal-partijiet ikkuntrattaw biex il-missier jigi eżonerat milli jikkontribwixxi g’hall-manteniment ta’ ibnu minuri.

“Mill-provi miġbura jirrizulta li l-minuri Owen Mercieca twieled fl-1 ta’ Novembru 2002. Meta saret din il-kawża fl-2012 kien ġia sejjer jagħlaq għaxar snin. Dalwaqt jagħlaq sbatax il-sena. L-attriċi hija single mother li qiegħda trabbi l-minuri waħedha u ilha tagħmel hekk minn mindu l-partijiet infirdu fl-2004. Hija tgħix u trabbi lill-minuri minn dak li tircievi b’ħala benefiċċji soċjali, inkluż children’s allowance, li minnhom fl-2015 kienet iddahhal €7291.44ċ, u xi xogħol każwali b’ħala waitress li tagħmel fis-sajf. Tircievi wkoll ħafna għajnuna minn ommha. Fil-banek għandha biss tliet kontijiet kurrenti bi ftit mijiet ta’ ewro depożitati. Biex tindika x’jinvolvu wħud mill-ispejjeż kurrenti li tonfoq a benefiċċju ta’ binha hija esebiet rendikont tipiku ta’ dawn l-ispejjeż.

“Minn naħa l-oħra l-konvenut huwa State Enrolled Nurse li fl-2013 kellu paga gross ta’ €28,977.07ċ. Minn relazzjoni oħra li kellu, għandu tifla li tagħha jirċievi ċ-Children’s Allowance. L-istess bħall-attriċi f’kontijiet bankarji huwa għandu biss xi mijiet ta’ ewro. Fil-Bank of Valletta kien fetaħ kont għall-minuri Owen, li għal xi żmien kien perjodikament jiddepożita xi ħaġa żgħira fih, u li fl-24 ta’ Diċembru 2012 kien fih €793.52ċ. Jipposjedi wkoll vettura waħda “Toyota Corolla mudell tal-2001.

“L-artikolu 20(3) tal-Kap. 16 jipprovdi li:

“Meta jitqiesu l-mezzi ta’ min hu obligat għall-manteniment, għandu jingħadd biss il-qliegħ tiegħu mix-xogħol tal-professjoni, arti jew sengħa, is-salarju jew il-pensjoni tiegħu mogħtija mill-Gvern jew minn haddiehor, u ta’ utili tal-beni, sew mobbli kemm immobbli u kull dhul li jinholoq taht trust”.

“Ġia rajna li l-argument prinċipali tal-konvenut biex ma jħallas manteniment għal ibnu kien il-kuntratt tal-2008 fejn ittrasferixxa lill-attriċi sehmu mill-appartament ta’ Marsalforn, għal dak li ġie dikjarat bħala ‘prezz vantaggjuż’. Tenut kont pero’ li dan l-appartament kien inxtara fl-2003 għall-prezz ta’ Lm13,000 u l-konvenut biegh sehmu ħames snin biss wara, meta huwa magħruf li dik il-ħabta ma kienx għad hemm l-isplużjoni fil-prezzijiet tal-proprjeta’ bħal ma hemm illum, il-valur tiegħu ma setgħax żdied daqstant li s-sehem reali tal-konvenut seta’ kien wisq iżjed minn Lm10,000. Kunsidrat ukoll li apparti l-Lm5000 li l-konvenut tħallas mill-attriċi fuq dan il-kuntratt minn flus li hija sselfet mingħand missierha, u l-fatt li hija assumiet id-dejn kollu li kien għad fadal fuqu mal-Bank, ma tantx jirriżulta li dakinhar l-attriċi għamlet xi gwadan fenominali minn dan it-trasferiment, u li minħabba fih kellha tirrinunzja għal kollox li tirċievi għajnunja finanzjarja mingħand missier it-tifel komuni tal-partijiet.

“L-argument l-ieħor tal-konvenut li huwa ffit li xejn tħalla jara lil ibnu tul dawn is-snin kollha lanqas ma jreġi, għaliex jekk huwa kien daqshekk interessat li jkollu aċċess għal ibnu messu għamel il-proċeduri neċessarji għal dan il-fini, ħaġa li ma tirriżultax li għamel ħlief snin ilu meta ngħata digriet dwar dan l-aċċess fl-2008.

“It-tielet lanjanza tal-konvenut tirrigwarda n-nuqqas ta’ mezzi tiegħu biex jikkontribwixxi finanzjarjament għat-trobbija ta’ ibnu. L-unika prova dwar dan li rriżultat, kienet li l-konvenut illum jidher li qed imantni tifla li kellu minn relazzjoni ma’ mara oħra. Madankollu l-paga tiegħu li, kif rajna, fl-2013 kienet tlaħħaq kważi €29,000, u illum ċertament żdiedet, ma tistax ma tippermettilux iħallas ukoll retta alimenetari għal ibnu Owen.

“Il-minuri sejjer jagħlaq sbatax il-sena ffit ġranet oħra, u jekk mhux sejjer jibqa’ jistudja, ħaħa li sa issa ma rriżultatx, l-obbligu tal-mantenimnet jispicċa malli t-tifel jagħlaq tmintax il-sena. Fiċ-ċirkostanzi retta

alimentari ta' tlett mitt euro (€300) fix-xahar għandha tkun waħda adegwata għal dan il-fini. Billi kwaunkwe retta alimentari li lkonvenut ikun altrimenti obligat li jagħti lil ibnu wara li jsir maġġiorenni u sakemm dan jagħlaq tlieta u għaxiorn (23) sena, f'każ li dan jibqa' jistudja, hija pagabbli lilu direttament u mhux lill-attriċi, li għamlet din il-kawża f'isimha biss u mhux ukoll għannom tal-minuri, ma jista' jiġi ordnat xejn f'dan ir-rigward. Din il-kawża ilha issa pendent għal seba' snin li fihom l-attriċi qatt ma talbet li tingħata manteniment proviżorju għal binha. Meqjus ukoll it-trsferiment tal-appartament ta' Marsalforn li sar lill-attriċi, u l-mezzi piuttost limitati tal-konvenut, jidher li somma globali ta' ħamest elef ewro (€5000), pagabbli fuq perijodu ta' żmien biex ma jkunx hemm pressjoni finanzjarja żejda fuqu, għandha tagħmel tajjeb għall-manteniment tal-iben tul iż-żmien li ilha pendenti din il-kawża.'

6. Il-konvenut appella mis-sentenza u ilmenta li:

6.1. Hemm *non sequitur* legali fis-sens li l-ewwel Qorti ordnat bdil fattwali fis-sitwazzjoni tiegħu li hi regolata b'kuntratt pubbliku filwaqt li ma ordnat ebda bdil fil-istess kuntratt pubbliku;

6.2. Safejn l-ewwel Qorti ordnatlu jħallas lill-attriċi s-somma ta' €5,000, tali deċiżjoni hija *ultra petita* stante li ma kien hemm l-ebda talba għall-manteniment *pendente lite*;

6.3. Ma ġie ppruvat l-ebda tibdil fil-mezzi tiegħu li seta' jwassal lill-Qorti tintervjeni biex tvarja l-manteniment li ġia kien ġie somministrat lill-iben minuri;

6.4. Il-liġi Maltija, senjatament l-Artikolu 54(9) tal-Kodiċi Ċivili, jeskludi totalment il-possibilita` li l-Qorti tiffissa retta alimentari oħra meta l-pagament tal-istess ikun sar bi proprjetà;

6.5. Il-Qorti tal-appell għandha tqis ukoll li huwa safa diżokkupat fil-perjodu wara li ġew ippreżentati n-noti tal-osservazzjonijiet quddiem il-Qorti tal-Prim'Istanza.

7. L-appellata wieġbet li s-sentenza appellata hija ġusta u timmerita konferma;

Konsiderazzjonijiet:

8. Mill-provi rriżultaw is-segwenti fatti:

8.1. Minn relazzjoni bejn il-partijiet, fl-1 ta' Novembru 2002 twieled binhom Owen Mercieca li illum hu maġġorenni. Huwa dejjem għex mal-attriċi;

8.2. Permezz ta' kuntratt datat 27 ta' Ġunju 2003 il-partijiet akkwistaw fi kwoti ta' nofs indiviż kull wieħed il-fond numru 3, Summer Breeze Court, Triq Manuel Magro, Marsalfon limiti taż-Żebbuġ, Għawdex għall-prezz ta' Lm13,000 (€30,280.90) li minnhom Lm3,000

(€6,988.12) tħallsu direttament mill-partijiet u Lm10,000 (23,293.73) rimanenti permezz ta' self bankarju;

8.3. L-għerusija bejn il-partijiet sfaġġat fl-2004. Sussegwentement, fil-11 ta' April 2008 iffirmaw kuntratt,¹ ippubblikat min-Nutar Dottor Enzo Refalo, permezz ta' liema l-konvenut ittrasferixxa s-sehem ta' nofs indiviż appartjenti lilu tal-imsemmi fond f'Marsalfon bil-kondizzjonijiet segwenti:

- i. **versu l-prezz ta' €11,646.50** (Lm5,000) li tħallsu fuq il-kuntratt minn missier l-attriċi;
- ii. li l-attriċi tassumi hi d-djun kollha li fadal fuq il-kont, kemm fuq il-prezz tax-xiri kif ukoll il-benefikati u xogħol, senjatament: **id-dejn kollu** mal-bank li deher fuq l-istess kuntratt biex isellef lill-attriċi s-somma ta' **€21,000** sabiex tiġi kkanċellata l-ipoteka kontra l-partijiet fuq l-istess fond f'Marsalfon; u **kwalunkwe kreditu li jispetta lill-missier l-attriċi** għal xogħlijiet, miljoramenti jew spejjeż oħra fuq l-istess fond; u
- iii. *'in vista tal-prezz vantaġġjuż li permezz tiegħu l-kompajent Mercieca ttrasferixxa dan il-fond lill-kompajent Pricilla Cini l-partijiet*

¹ Fol. 12 et seq.

qegħdin jaqblu illi sakemm il-minuri Owen Mercieca jkun jgħix ma' l-omm il-komparenti Reuben Mercieca jkun eżonerat mill-ħlas ta' xi retta alimentari jew xi forma oħra ta' manteniment għall-imsemmi Owen Mercieca. Dan sa meta l-minuri Owen Mercieca jagħlaq it-tmintax-il sena. B'dan illi l-komparenti Reuben Mercieca jibqa' responsabbli li jħallas manteniment skont il-każ, f'każ li l-minuri jkollu bżonn ta' xi edukazzjoni speċjalizzata';

8.4. Il-partijiet ikkonfermaw li ma ntalbitx l-awtorizzazzjoni tal-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja) sabiex sar il-kuntratt tal-11 ta' April 2008;²

8.5. Skont ma xehdet Antoinette Camilleri,³ *social worker*, fit-2008 sarilha *referral* għaliex il-konvenut kien ilu ma jara lil ibnu Owen madwar tliet snin. L-aċċess bejn il-minuri u l-konvenut beda jsir bla problemi sakemm fl-2009 inqala' inċident fejn allegatament il-konvenut qal xi kliem lit-tifel dwar il-familja tal-attriċi, u jidher li l-aċċess waqaf fil-bidu tas-sena 2009;

8.6. In kontro-eżami l-konvenut qal⁴ li ħlief tliet rapporti li għamel mal-Pulizja, m'għamilx proċeduri oħra sabiex jara lil ibnu għaliex *'anqas xi jkollu x'naqsam ma' dawn in-nies⁵ aktar aħjar, anqas ma*

² Fol. 685.

³ Fol. 377 *et seq.*

⁴ Fol. 640 *et seq.*

⁵ Hawn il-konvenut qiegħed jirreferi għall-familja tal-attriċi.

narahom aktar aħjar. Jippretendi wkoll li m'għandux għalfejn iħallas manteniment għal ibnu Owen għaliex: (i) lill-ibnu ma jarahx; (ii) hekk ġie miftiehem bejn il-partijiet fil-kuntratt tal-11 ta' April 2008; kif ukoll (iii) minħabba nuqqas ta' mezzi peress li llum għandu familja oħra u żewġ *loans* u fl-appell tiegħu jgħid ukoll li kellu jieqaf mix-xogħol minħabba raġunijiet ta' saħħa. Mistoqsi x'kalkoli saru sabiex fil-kuntratt tal-11 ta' April 2008 ġie ddikjarat li t-trasferiment lill-attriċi kien qiegħed isir bi prezz vantaġġjuż, wieġeb li ma jiftakarx.

9. Qabel kull konsiderazzjoni oħra jrid jingħad li iben il-partijiet, Owen Mercieca, twieled fl-1 ta' Novembru 2002 b'dan illi fil-mori ta' dan l-appell għalaq it-18-il sena (l-1 ta' Novembru 2020). Għalhekk, peress li l-Qorti tal-ewwel grad laqgħet it-talba attriċi sabiex il-konvenut jiġi ordnat iħallas manteniment ta' tliet mitt euro (€300) fix-xahar għall-binhom sakemm jagħlaq tmintax-il sena, meta l-minuri għalaq tmintax-il sena ma baqgħux dovuti t-tliet mitt euro (€300). Il-Qorti xorta se tikkonsidra l-aggravji tal-appellant dwar l-ordni għall-ħlas ta' manteniment ta' €300 fix-xahar peress li fid-data tas-sentenza appellata l-minuri kien għadu minorenni.

10. Il-Qorti ma fehmitx x'kienet ir-raġuni għalfejn l-ewwel Qorti kkundannat lill-konvenut iħallas il-manteniment b'effett mill-1 ta' Novembru 2019 u mhux b'seħħ mid-data tas-sentenza appellata li

ngħatat fl-20 ta' Ġunju 2019. Madankollu għaladarba l-attriċi m'appellatx, dik il-parti tas-sentenza hi għudikat.

11. Stabbilt dan, jirriżulta li l-maġġior parti tal-aggravji tal-appellant huma marbuta mal-argument li, skont l-appellant, dwar il-kwistjoni tal-manteniment għal iben il-partijiet Owen Mercieca l-ewwel Qorti kellha tiddeċiedi l-meritu a bażi ta' dak li ftehm u l-partijiet fil-kuntratt pubbliku surriferit tal-11 ta' April 2008.

12. Fir-rikors promutur l-attriċi m'għamlitx referenza għall-imsemmi kuntratt pubbliku. *Multo magis*, minkejja dak li qal il-konvenut fir-risposta maħlufa, ma semmitux meta tat ix-xiedha⁶. Ommha Lucia Cini fil-kontroll-eżami⁷ qalet li żewġha kien involut fit-taħdidiet meta sar il-kuntratt fl-2008. Madankollu ma xehedx. L-uniku argument li għabet l-attriċi fir-rigward tal-kuntratt huwa fin-nota ta' sottomissjonijiet finali fejn tgħid illi kieku kellha tiġi applikata rata bażika ta' manteniment għal sittax-il sena (kemm kellu żmien Owen Mercieca meta saret in-nota), is-somma '*lanqas tekwivali għall-valur tal-appartament meta sar l-aħħar kuntratt tas-sena 2008 aħseb u ara kemm wieħed jista' jargumenta li l-prezz vantaġġjuż li bih l-konvenut ittrasferixxa l-fond kien jekwivali għall-ammont ta' manteniment li suppost kien dovut minnu għal tmintax-il sena sħaħ*'.

⁶ Fol. 346.

⁷ Fol. 390-1.

13. Verament li *prima facie* ma jidher li kien hemm xejn daqstant '*vantaġġjuż*' fil-kuntratt li sar bejn il-partijiet, kif tajjeb spjegat l-ewwel Qorti. Dan ovvjament bażat fuq il-prezz li għalih il-partijiet xtraw il-fond fl-2003 u l-prezz li għalih l-appellant biegh sehemu mill-fond lill-appellata fl-2008.

14. Il-kuntratt bejn il-partijiet ma kienx jirrigwarda biss il-partijiet iżda kien jolqot ukoll lil binhom li dak iż-żmien kien għadu minorenni. Il-partijiet ma talbux għall-awtorizzazzjoni tal-Qorti qabel iffirmaw il-kuntratt tal-11 ta' April 2008.

15. Fis-seduta tal-14 ta' Jannar 2021 il-Qorti talbet lid-difensur tal-attriċi sabiex permezz ta' nota tiddikjara d-dispożizzjoni tal-liġi li teħtieġ l-awtorizzazzjoni tal-Qorti qabel ikun iffirmit ftehim bħal dak li sar fil-kuntratt tal-11 ta' April 2008. B'nota preżentata fis-26 ta' Jannar 2021 iddikjarat:

“Illi l-esponenti qiegħda tiddikjara illi fl-umli opinjoni tagħha l-legislazzjoni relattiva hija Avviż Legali 396/2003, kif emendat bl-Avviż Legali 8 tal-2004 (Legislazzjoni Sussidjarja 12.19). Regolament 10 tal-istess Avviż Legali, jirreferi għal fejn għandhom japplikaw ukoll il-proċeduri ta' medjazzjoni apparti dawk imsemmija f'artikolu 4 sa 7 u cioè' dawk ta' separazzjoni personali jew divorzju. Dan l-artikolu, preċiżament 10(1a) jirrefi għal nuqqas ta' qbil bejn il-partijiet sew miżżewġa jew le, dwar il-kustodja, manteniment u aċċess ta' wliedhom. F'subartikolu erbgħa (4) tal-istess artikolu jingħad illi meta l-partijiet jaslu għal ftehim, dan għandu jiġi reġistrat bil-miktub u jiġi nserit fl-atti tal-proċeduri, li mbagħad għandhom jintbagħtu mill-medjatur lill-Qorti, li għandha kemm-il darba ma jkun hemm xejn kuntrarju għall-ordni pubbliku tagħti digriet fuq il-kwistjoni”.

16. L-Avviż Legali 396 tal-2003 m'huwix rilevanti għall-każ in eżami għaliex bih twaqqfu sezzjonijiet differenti tal-Qrati Ċivili. Jekk l-attriċi kienet qiegħda tirreferi għall-Avviż Legali 397 tal-2003 (*Regolamenti tal-2003 dwar il-Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja), il-Qorti Ċivili (Sezzjoni ta' Ġurisdizzjoni Ġenerali) u l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Ġurisdizzjoni Superjuri) (Sezzjoni tal-Familja)*), regolament 10 jipprovdi li jekk persuna tkun trid tipproċedi quddiem il-Qorti per eżempju dwar nuqqas ta' qbil bejn il-partijiet, irrispettivament humiex miżżewġin jew le, dwar manteniment ta' wliedhom, għandha tippreżenta ittra fir-reġistru tal-Qorti u titlob l-awtorizzazzjoni tal-Qorti sabiex tipproċedi. L-istess regolament f'subinċiż (4) jipprovdi li fejn il-partijiet jaslu għal ftehim waqt il-proċess ta' medjazzjoni, il-ftehim għandu jitpoġġa fl-atti tal-proċeduri li jintbagħtu mill-medjatur lill-Qorti, *"... li għandha kemm-il darba ma jkun hemm xejn kuntrarju għall-ordni pubbliku, tagħti digriet fuq il-kwistjoni"*.

17. Hu fatt li fil-każ in eżami m'hemmx prova li xi ħadd mill-partijiet ried jipproċedi bil-Qorti dwar il-materja tal-manteniment tat-tifel. Madankollu l-Qorti hi tal-fehma li kif waqt l-istadju ta' medjazzjoni ftehim għandu jiġi approvat mill-Qorti, daqstant ieħor għandu jiġri f'każijiet oħra fejn hemm involut l-interessi tal-minuri. Il-Qorti ma ssibx raġuni għalfejn f'każ ta' medjazzjoni hemm bżonn l-intervent tal-Qorti għall-konklużjoni ta' ftehim dwar materji li jolqtu minuri, bħala kustodja, aċċess u

manteniment, filwaqt li f'każijiet oħra ma jkunx hemm bżonn tal-intervent tal-Qorti.

18. Permezz tal-ewwel aggravju l-appellant jilmenta iżda li hemm *non sequitur* legali fis-sentenza appellata. Dan għaliex filwaqt li l-ewwel Qorti ma ordnat l-ebda bdil fil-kuntratt pubbliku ffirmat bejn il-partijiet li jeskludi l-ħlas ta' manteniment għal Owen, ordnat ħlas ta' manteniment. Il-manteniment għat-tifel hu regolat mill-kuntratt iffirmat fl-2008.

19. Gialadarba dak il-ftehim ma kienx awtorizzat mill-Qorti kompetenti meta sar, m'għandu l-ebda effett għal dak li jirrigwarda ħlas ta' manteniment.

20. L-appellant jilmenta illi f'kull każ, ma gie ppruvat l-ebda tibdil fil-mezzi tiegħu li seta' jwassal lill-Qorti tintervjeni biex tvarja l-manteniment li kien diġa` gie somministrat lill-iben minuri u f'dan il-kuntest jirreferi għall-Artikolu 54(9) tal-Kodiċi Ċivili. Dan huwa l-mertu tat-tielet aggravju. Marbut ma' dan, fil-ħames aggravju tiegħu l-appellant isostni anzi li l-Qorti tal-Appell għandha tqis li fil-frattemp huwa spiċċa diżokkupat minħabba raġunijiet ta' saħħa li ma jippermettulux jaħdem. Fir-raba' aggravju l-appellant jerga' mbagħad jikkwota l-Artikolu 54(9) tal-Kodiċi Ċivili u jsostni li l-liġi Maltija teskludi totalment il-possibilita` li l-Qorti tiffissa retta alimentari oħra meta l-pagament tal-istess ikun sar bi proprjetà.

21. L-Artikolu 54(9) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta jinsab fis-sub titolu III tal-Ewwel Titolu tal-Ewwel Ktieb tal-Kodiċi Ċivili li jitratta ċirkostanza ta' firda personali bejn persuni miżżewġa. F'dak il-kuntest l-Artikolu 54 jipprovdi *inter alia* illi l-parti li kontra tagħha tinqata' l-firda mhix meħlusa, minħabba dik il-firda, mill-obbligu tal-manteniment tal-parti l-oħra. Is-subartikolu (2) jipprovdi mbagħad li dak il-manteniment lill-konjuġi kif ukoll il-manteniment dovut lill-ulied f'każ ta' firda, għandu jiġi stabbilit billi jitqiesu l-mezzi tal-miżżewġin, il-ħila tagħhom li jaħdmu u l-bżonnijiet tagħhom, u għandhom jitqiesu ċ-ċirkostanzi oħra fosthom il-bżonnijiet tal-ulied, wara li jkunu tqisu ċ-ċirkostanzi kollha tagħhom.

22. Is-subartikolu (5) tal-istess imbagħad jipprovdi li meta tiġi deċiża l-firda, il-Qorti tista', jekk hekk jidhrilha xieraq fiċ-ċirkostanzi, tordna lill-parti responsabbli għall-manteniment li tħallas lill-parti l-oħra, minflok dak il-manteniment kollu jew parti minnu, somma globali, li fil-fehma tal-qorti tkun biżżejjed sabiex il-parti li jkollha tirċievi l-manteniment tkun finanzjarjament indipendenti jew inqas dipendenti mill-parti l-oħra, skont il-każ:

'(5) Minkejja kull dispożizzjoni oħra ta' dan il-Kodiċi, meta tiġi deċiża l-firda, il-qorti tista', jekk hekk jidhrilha xieraq fiċ-ċirkostanzi, tordna lill-parti responsabbli għall-manteniment li tħallas lill-parti l-oħra, minflok dak il-manteniment kollu jew parti minnu, somma globali, li fil-fehma tal-qorti tkun biżżejjed sabiex il-parti li jkollha tirċievi l-manteniment tkun finanzjarjament indipendenti jew inqas dipendenti mill-parti l-oħra, skont il-każ.

“(6) Għall-finijiet tas-subartikolu (5), il-qorti għandha, fost iċ-ċirkostanzi, tqis il-possibilità li l-persuna li lilha għandu jiġihallas manteniment tkunx tista’ tirċievi taħriġ jew taħriġ mill-ġdid fi professjoni, arti, sengħa jew ħidma oħra, jew biex tibda jew tkompli ħidma li toħloq dħul ta’ flus, u tordna l-ħlas ta’ somma globali għal dak l-iskop.

“(7) Il-qorti tista’ tordna, skont iċ-ċirkostanzi, li l-ħlas tas-somma globali msemmija fis-subartikoli ta’ qabel ta’ dan l-artikolu jsir f’għadd ta’ skadenzi ndaqs jew mhux indaqs mifruxa fuq perijodu ta’ żmien xieraq.

“(8) Il-qorti tista’ wkoll tordna li, minflok dik is-somma globali, imsemmija fis-subartikolu (5), kollha jew parti minnha, il-parti li jkollha tħallasha tagħti lill-parti l-oħra proprjetà b’titolu ta’ proprjetà jew użufrutt, jew għall-użu jew abitazzjoni.

“(9) Meta jkun hemm tibdil li jiġri wara fil-mezzi tal-parti responsabbli għall-manteniment jew il-bżonnijiet tal-parti l-oħra, il-qorti tista’, fuq it-talba ta’ kull waħda mill-partijiet, tordna li dak il-manteniment jinbidel jew jitwaqqaf skont il-każ. Iżda, meta tkun tħallset somma globali jew tkun ingħatat proprjetà b’sodisfazzjon totali tal-obbligu ta’ parti li tħallas manteniment lill-parti l-oħra, ir-responsabbiltà kollha tal-ewwel parti għall-manteniment tat-tieni parti tieqaf. Iżda meta s-somma globali tkun tħallset jew il-proprjetà tkun ingħatat bħala parti biss mill-imsemmi obbligu, il-qorti għandha, meta tordna l-ħlas tas-somma globali jew l-għoti tal-proprjetà, fl-istess ħin tistabilixxi l-parti tal-manteniment li tkun hekk sodisfatta u kull tibdil li jiġri wara għandu f’dan il-każ ikun japplika biss għal dik il-parti li ma tkunx sodisfatta u fl-istessproporzjon għaliha.’

23. Pero` dik id-dispożizzjoni tapplika fil-każ ta’ manteniment bejn il-konjuġi u mhux manteniment li jiġihallas għat-tfal.

24. F’kull każ, huwa ċar li d-deċiżjoni appellata ma kinitx ibbażata fuq xi bdil fiċ-ċirkostanzi tal-appellant iżda abbażi tal-fatt li, bi qbil bejn il-partijiet mhux awtorizzati mill-Qorti, il-konvenut appellat qatt ma ħallas ebda manteniment għal ibnu. Ftehim li ġialadarba ma ġiex approvat mill-qorti kompetenti m’għandux effett.

25. Billi l-interessi tal-minuri ma ġewx imħarsa fl-imsemmi ftehim, il-Qorti tal-ewwel grad kienet ġustifikata tikkonkludi li m'hijiex marbuta b'dak miftiehem bejn il-partijiet dwar il-manteniment ta' binhom.

26. Jekk fil-mori tal-proċeduri quddiem il-Qorti tal-ewwel grad iċ-ċirkostanzi tal-appellant inbidlu, huwa seta' ppreżenta rikors b'talba sabiex l-ewwel Qorti tisma' provi ġodda minħabba l-allegat żvilupp fil-qagħda finanzjarja tiegħu. Minflok l-appellant baqa' sieket u qiegħed issa jipprova jagħmel dak li suppost għamel quddiem l-ewwel Qorti.

27. Id-dokument tal-Jobsplus li l-appellant ippreżenta mar-rikors tal-appell sabiex juri li effettivament ma kienx għadu impjegat ma' Care Residence Operations Ltd, għandu d-data tal-20 ta' Ġunju 2019. Għalhekk kien għad-dispożizzjoni tal-appellant qabel is-sentenza. L-appellant ma ta l-ebda raġuni valida għalfejn naqas milli jitlob lill-ewwel Qorti l-awtorizzazzjoni sabiex jippreżenta dak id-dokument qabel ingħatat is-sentenza. Minħabba n-nuqqas tiegħu m'għandux ikun li f'dan l-istadju titressaq prova li kienet diġà għandu meta ngħatat is-sentenza appellata.

28. F'kull każ, id-dokument tal-Jobsplus eżebit mill-appellant mar-rikors tal-appell m'huwiex maħluf u jindika biss li ma komplix jaħdem ma' *Care Residence Operations Limited*. Id-dokument m'huwiex prova ta'

dak li allega l-appellant, cioè` li minħabba raġunijiet ta' saħħa huwa impossibbli jkompli jaħdem bħala nurse.

29. Iżda wkoll jekk stess l-appellant illum jinsab diżokkupat u fl-impossibilità li jaħdem bħala *nurse*, ma jfissirx li m'għandux xi dñul, beneficiċċji jew mezzi oħra jew il-possibilità li jagħmel xogħol ieħor li jippermettilu jmantni lill-ibnu bejn l-1 ta' Novembru 2019 sakemm ibnu għalaq it-18-il sena kif deċiż mill-ewwel Qorti. Dan aktar u aktar fil-kuntest tal-fatt li l-appellant kien ilu snin twal jaħdem bħala nurse.

30. Jifdal għalhekk li jiġi kkonsidrat it-tieni aggravju tal-appellant u li bih ilmenta illi safejn l-ewwel Qorti ordnatlu jħallas lill-attriċi s-somma ta' €5,000, dik deċiżjoni hi *ultra petita* għaliex ma kienx hemm talba għall-manteniment *pendente lite*.

31. Huwa minnu li waqt il-kawża l-attriċi m'għamlitx talba sabiex il-Qorti tordna lill-konvenut iħallas manteniment *pendente lite*. Madankollu dak il-fatt ma kellux itellef lill-appellata l-jedd li tirċievi manteniment fir-rigward tal-perjodu li matulu kienet pendenti l-kawża. Perjodu ta' kważi seba' snin u li għalih l-ewwel Qorti llikwidat somma ferm konservattiva ta' ħamest elef euro (€5,000). L-attriċi pprezentat il-kawża fis-16 ta' Ottubru 2012 u talbet lill-Qorti sabiex tikkundanna lill-konvenut iħallas manteniment għal ibnu. Għalhekk il-perjodu li għalih kienet pendenti l-

App. Ċiv. 28/12/1

kawża hu kompriż għal dak li jirrigwarda t-talba għall-ħlas ta' manteniment.

Għaldaqstant tiċċad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata bl-ispejjeż kontra l-konvenut.

Giannino Caruana Demajo
President

Tonio Mallia
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Registratur
rm